

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Officio Primicerii. Titvlvs XXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

dire, & quod specialiter ad ejus pertinet ministerium, super omnes Presbyteros in ordine presbyterali b positos curam agere [animatorum c.] assidue in ecclesia stare, & in Episcopi sui absentia ad vicem ejus missarum solennia celebret, & collectam dicat, aut cui ipse injunxerit.

CAP. II.

Ad idem.

Leo Papa.

Ministerium d Archipresbyteri in eo constituitur, ut diligentia cura provideat ministerium sacerdotum e cardinalium, qui solenne debent agere officium in communicatione corporis & sanguinis Domini nostri IESV Christi, a sacrosancto die dominico incipiendo per omnes horas canonicas indeclinabiliter perseverent, ut opus Dei digne & sancte perficiatur ab eo, cui committitur: [1 & 7.] Provideat etiam Archipresbyter vitam sacerdotum cardinalium, preceptis sui obtemperando Episcopi, ne aliquando cedant, aut securitate torpeant: [2 & 7.] Si Episcopus defuerit (exceptis his, quae prohibita sunt) Archipresbyter provideat cuncta, quae in sacerdotum ministerio perfici debeant, fontes benedicere, infirmum oleo perungere, poenitentiam infirmum (consulto Episcopo) reconciliare, poenitentiam cunctis aliis sacerdotibus injungere. In praecipuis festivitatibus, aut ipse celebrationem missae sollemniter impleat, aut ad sui jurisdictionem, cui committitur, peragat veneranter.

[1 Sed reminiscantur, quod laici sacerdotum custodiunt scientiam, & iustitiam, & legem requirunt ex ore ejus q. d. e. e.]

[2 verens sententiam illius sapientissimi viri, ubi dicitur: Male dicitur homo qui negligenter agit opera Dei.]

CAP. III.

Declarat quod sit officium Archipresbyteri civitatis. Anton. de But.

Idem.

Officium f Archipresbyteri de urbe constat, quando tibi praesul defuerit vice ejus officium inchoare, benedictiones presbyterales in ecclesia dare, missam quando voluerit cantare, vel cui de sacerdotibus iusserit. Quando vero Episcopus missam canit, debet praecipere sacerdotibus ut induant se vestimentis sacris, & qualiter ad missam procedant: debet enim praecipere custodi ecclesiam, ut in sacro Eucharistia Christi propter infirmos non desit, debet infirmis providere, & providendo praecipere sacerdotibus, ne forte sine confessione, vel confirmatione corporis & sanguinis Domini nostri IESV Christi moriantur: confessiones peccatorum g eorum, qui a foris b veniunt, recipere cum omnibus sacerdotibus, & exinde per provisionem pontificis magnam debet illis adhibere curam, ad Christianos quoque faciendos, & baptizandos infantes, & ad succurrendum, omnia a sacerdotibus per jurisdictionem i illius fiant.

CAP. IV.

Archipresbyter ruralis Presbyterorum & laicorum plebania sua curam gerit: contra decretum tamen Episcopi nihil ordinare potest.

a Officium. b haec vox, presbyteralis, desit in antiquis. c desit vox, animatorum, in antiquis. d C. ad tit. in i. compil. vide concil. Trid. infra citatum. e Sacerdotes cardinales hae loco non urbis tantum Roma, sed aliarum etiam civitatum primas interpretantur, quib. tituli, id est parochia committuntur. f C. q. eod. tit. in i. compil. conc. Trident. Sess. 3. de reform. cap. 3. salubriter addit, vel Archipresbyteri & alii curam animatorum habentes, populo praedicent Dei verbum. g alii, diaconum. h venerunt. i alii, provisionem.

Idem ex synodo a Ravennate habita.

VT singula b plebes Archipresbyterum habere propter ailduam erga populum Dei curam, qui non solum imperiti vulgi sollicitudinem gerant, verum etiam Presbyterorum, qui per minores titulos habitant, vnum jugi circumspectione custodiant, & qua uniusquisque industria divinum opus exerceat c. Episcopo suo committent. Nec contendat d Episcopus, non egerit plerum q Archipresbytero, quasi ipse eam gubernare valeat, quia nisi valde idoneus sit, deceat tamen ut illa onera pariter & sicut ipse marici ecclesiae f praestet, ita Archipresbytero praesint g plebibus, ut in nullo tiubet ecclesiastica sollicitudo: cuncta tamen referant ad Episcopum, nec a quoquam contra ejus decretum h ordinare praesumat.

DE OFFICIO PRIMICERII

TITVLVS XXV.

CAP. I.

Pont. ea, quae spectant ad officium primicerii. Anthon. de But.

Idem i in libro Romani ordinis.

VT primicerius k sciat se esse sub Antidocano. l ut & Archipresbyter, & ad eius curam spectare pertinet, ut praesit in docendo Diaconis, ut si aliquis gradibus ecclesiasticis in ordine positus, ut ipse disciplinam & custodiam insillat, sicut pro amabub eorum coram Deo rationem est redditurus, & ut ipse Diaconus donet l lectiones quae ad nocturna officia clericorum pertinent, & de singulis studium habeat ut in quantum re capacem sensum habuerit, absque ulla vacet negligetia, aut a quo ipse iusserit instruantur. m

DE OFFICIO SACRISTAE

TITVLVS XXVI.

CAP. I.

Ex concilio Toletano.

V sciat n se sacrista subiectum Archidiacono, & ad eius curam pertinere custodiam sacrorum vestimentorum, vestimentorum ecclesiasticorum, thesauri ecclesiastici, nec non, quae ad luminaria pertinent, sive in cetera, sive oleo.

DE OFFICIO CVSTODIS

TITVLVS XXVII.

CAP. I.

Pont. quae spectant ad officium custodis. l. d.

Ex libro Romani ordinis.

CVstos ecclesiae p, cui ea, quae ecclesiae committuntur, custodienda committuntur, oportet ut sui archid. iustitiam in cunctis obedat, in canonicis horis signa tintinnabulorum pulsanda ipse Archidiacono iubente, ab eo pellenur, pallia vel ferream altaris, seu cuncta utensilia ecclesiae indelicenter custodiat.

a al. Romae habitata a Iovane Papa XII. & a Leonore non sibi putarem Iovannem IX. sive X. scribendum. Leonum synodus veneta celebravit. Leo enim antiquus fuit. b C. ad tit. in i. compil. c al. & Episc. d al. concordia. e al. p. f. decit vox, pectylis. g praesent. h al. d. b. s. m. i. l. Item. k C. r. o. tit. in i. compil. l. o. p. s. s. o. Grat. cum presul. m al. d. i. s. t. p. m. n. s. t. l. In omnibus manus librorum dicitur nothurna officia. n al. iustitiam. o C. r. o. tit. in i. compil. & l. o. p. d. c. o. o. Haec postrema verba in nonnullis libris p. Cap. r. tit. in i. compil.